

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Disseny de sistemes d'avaluació i registre de les competències generals:

Proves pilot de Treball Cooperatiu de 2n semestre i de Pràcticum

- Obradors Aranda, Núria

Universitat de Vic

Departament de Salut i Alimentació Comunitàries. Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar
Carrer Sagrada Família, 7, 08500 Vic, Espanya.

nuria.obradors@uvic.cat

- Sadurní Bassols, Cinta

Universitat de Vic

Departament de Salut i Alimentació Comunitàries. Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar
Carrer Sagrada Família, 7, 08500 Vic, Espanya.

mcinta.sadurni@uvic.cat

- Lleopart Coll, Teresa

Universitat de Vic

Departament de Benestar i Participació Social. Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar
Carrer Sagrada Família, 7, 08500 Vic, Espanya.

teresa.lleopart@uvic.cat

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

1. RESUM: 500-700 caràcters

S'han dissenyat i implementat dos sistemes d'avaluació i registre de les competències generals amb la finalitat de garantir l'adquisició d'aquestes competències en els ensenyaments de grau de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut. En primer lloc, un Treball Cooperatiu realitzat en el marc de les assignatures del 2n semestre de tots els graus amb un doble objectiu: fer l'avaluació i registre de les competències generals i afavorir el treball interdisciplinari.

En segon lloc, un sistema d'avaluació i registre de les competències generals en el marc de les assignatures de Pràcticum del grau en Infermeria, per garantir l'adquisició de competències en els centres de pràctiques.

2. ABSTRACT: 500-700 characters

Two systems for assessing and recording general competences have been designed and implemented in order to ensure the acquisition of these competences in the degrees of the School of Health Sciences. The first system to be developed was a Cooperative work done between the 2n semester subjects in all the degrees, with a double objective: to evaluate and record general competences, and to encourage interdisciplinary work.

The second system was a document for the assessment and registration of the competences, both specific and general, in the Practicum in order to ensure the acquisition of these competences in the practical placements.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

3. **PARAULES CLAU:** avaluació de competències, treball cooperatiu, pràcticum /

KEYWORDS: competences assessment, cooperative work, practicum

4. **ÀREA DE CONEIXEMENT:** Indicar l'àrea a la que correspon el contingut de la proposta:

- Art i Humanitats
- Ciències Experimentals i de la Salut
- Ciències Socials i Jurídiques
- Enginyeries i Arquitectura
- Més d'un àrea

5. **ÀMBIT TEMÀTIC DEL CONGRÉS:** Indicar l'àmbit temàtic al que es proposa adscriure la comunicació:

- Avaluació i qualitat institucional
- La cooperació en i per al coneixement
- Innovació en l'ensenyament superior
- L'aprenentatge autònom de l'alumne
- La internacionalització de la universitat

El Comitè Científic es reserva el dret de decidir l'àmbit final de les propostes.

6. **MODALITAT DE PRESENTACIÓ:**

- Comunicació oral

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- Comunicació pòster
- Comunicació electrònica

El Comitè Científic es reserva el dret de decidir el format final de les propostes.

7. **DESENVOLUPAMENT:** tindrà una extensió d'entre 25.000 – 35.000 caràcters (amb espais)

a) Objectius

1. Dissenyar i implementar sistemes d'avaluació i registre de les competències generals en els ensenyaments de grau impartits a la l'Escola Universitària de Ciències de la Salut (EUCS) de la Universitat de Vic:
  - a. Dissenyar, implementar i avaluar una prova pilot de Treball Cooperatiu en el marc de les assignatures de 2n semestre.
  - b. Dissenyar, implementar i avaluar una prova pilot de valoració de l'experiència pràctica dels estudiants en el marc de les assignatures Pràcticum I i Pràcticum II del Grau en Infermeria.

b) Descripció del treball

La incorporació a l'Espai Europeu d'Educació Superior que basa el sistema educatiu en l'aprenentatge i adquisició de competències per part de l'estudiant obliga a fer un canvi en la

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

metodologia docent, tant pel que fa a la forma d'ensenyar però sobretot en la manera d'avaluar a l'estudiant. Amb aquest nou model, l'estudiant ha de demostrar que ha adquirit una sèrie de competències tant específiques de la seva titulació com generals per poder aconseguir el títol de Grau que ha cursat. De la mateixa manera ha de quedar reflectit en el seu expedient que les ha assolit totes. A més, el nou sistema espanyol fixa que els Graus que han estat verificats per l'ANECA, hauran de superar un procés d'avaluació de la qualitat docent als 6 anys de la seva implantació per tal de poder seguir essent impartits.

Tenint en compte aquesta nova situació, la Comissió d'innovació docent de l'EUCS en el curs 2009-10, es va plantejar dissenyar un sistema per poder avaluar i fer un registre de totes les competències generals que s'havien inclòs en les memòries de Grau de l'EUCS. Va semblar que era necessari disposar d'aquest sistema d'avaluació i registre perquè, tot i que les competències generals es treballen en el marc de les assignatures, el seu assoliment no sempre va lligat al fet de superar l'assignatura; es podria donar el cas de no tenir assolida una competència general i aprovar l'assignatura. En canvi, en el cas de les competències específiques de cada ensenyament, es va considerar que no calia fer un registre ja que en cadascuna de les assignatures s'hi descriuen les competències i els resultats d'aprenentatge que l'estudiant haurà assolit en superar l'assignatura, i per tant ja queda registrat.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

La finalitat d'aquest projecte va ser organitzar, planificar i donar instruments que garantissin l'adquisició de les competències generals en el marc del procés ensenyament-aprenentatge dels Graus que durant el curs 2009-10 s'impartien a l'EUCS (Infermeria, Fisioteràpia i Teràpia Ocupacional) i d'aquells que es volien iniciar el curs 2010-11. Així doncs, es van desenvolupar i avaluar en proves pilot dos instruments, tots amb aquest objectiu principal.

Un d'ells, el Treball Cooperatiu de 2n semestre, es va dissenyar com a un treball a partir d'un cas concret que els estudiants havien de desenvolupar de forma global però des de la perspectiva de cadascuna de les assignatures del 2n semestre. Aquest plantejament va permetre avaluar les competències generals a partir d'uns criteris comuns i consensuats, afavorir la visió interdisciplinària del cas, i afavorir el treball en equip del professorat.

L'altre instrument desenvolupat va ser un full de valoració de les competències generals i específiques que l'estudiant havia d'adquirir en les pràctiques externes, en el marc de les assignatures de Practicum I i II del Grau en Infermeria.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

c) Resultats i/o conclusions

Previ al desenvolupament dels dos instruments descrits en l'apartat anterior, durant el curs 2009-10, la comissió d'innovació docent de l'EUCS va fer una relació de totes les competències generals a assolir en els diferents Graus en Ciències de la Salut i es van definir i fixar els nivells de domini d'aquestes competències en els diferents cursos, tenint en compte publicacions de l'àmbit (AQU, 2009; Gimeno Sacristán, 2008; Pedragosa Xuclà, Planas Cuchi & Universitat de Vic, 2006; Villa, Poblete Ruiz, García Ollala & Universidad de Deusto, 2008). També es va establir una primera proposta d'en quin àmbit es duria a terme l'avaluació i registre de les competències generals: Treball cooperatiu, Pràcticum, assignatures o Treball Final de Grau.

1. Prova pilot de Treball Cooperatiu de 2n semestre:

Es va dissenyar el guió d'un treball que partia d'una situació idèntica en tots els tres Graus que pogués ser treballada des de les diferents assignatures del 2n semestre i que permetés l'avaluació de les competències generals que s'havia consensuat avaluar a través d'aquest treball. El treball constava de dues parts, una primera part on s'avaluaven les competències G01, G05 i G21 (anàlisi i síntesi, expressió escrita en la pròpia llengua i capacitat per aprendre, respectivament) i que l'estudiant havia de realitzar de forma individual, i una segona part de

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

treball en equip on s'avaluava la competència G09 i la G12 (resolució de casos i treball en equip, respectivament).

El procediment de treball que es va seguir es detalla a continuació.

En primer lloc, la comissió d'innovació docent va elaborar tots els documents referents a indicadors, nivells de domini i rubriques necessàries per poder dur a terme l'avaluació de les competències fixades per al Treball Cooperatiu. També va fer una proposta de Guió de Treball Cooperatiu on s'especificaven les competències a avaluar, en quina de les dues parts del treball calia avaluar-les, quines eren les eines d'avaluació i les normes de presentació del treball.

A continuació, es va constituir un grup de treball integrat pels professors responsables de les assignatures del 2n semestre dels graus en Fisioteràpia, Infermeria i Teràpia Ocupacional. Aquest grup va consensuar el cas treballat, la documentació per als estudiants i les preguntes del treball. Cadascuna de les assignatures participants va proposar una pregunta en relació a la situació que havia de ser contestada o treballada en el marc de l'assignatura. D'aquesta manera es volia aconseguir que l'estudiant aprengués a observar i analitzar una situació o cas concret des de diferents perspectives, i a més pogués copsar l'aportació que podien fer cadascuna de les disciplines que estava estudiant a la resolució d'un cas.

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Les assignatures que van participar en aquesta prova pilot són les que es detallen a la Taula I. Tenint en compte que hi havia moltes assignatures que eren transversals als tres Graus impartits, es va optar per fer un Guió de Treball que fos idèntic en els tres casos, excepte en una pregunta específica que havia de ser treballada des de l'assignatura pròpia de cadascun dels Graus i que per tant, era diferent en cada cas.

Taula I. Assignatures de grau implicades en el treball cooperatiu del segon semestre. Curs 2009-2010

Grau en Infermeria	Grau en Fisioteràpia	Grau en Teràpia Ocupacional
Estudi del Cos Humà II	Estudi del Cos Humà II	Estudi del Cos Humà II
Cultura, Societat i Salut	Cultura, Societat i Salut	Cultura, Societat i Salut
Salut Pública	Salut Pública	Salut Pública
Bioquímica	Bioètica	Bioètica
Tenir cura: Desenvolupament de la funció d'Infermeria	Fonaments de la Professió II	Fonaments de la Professió II

Pel que fa a la distribució de les competències en el treball, es va acordar que les competències G12 (treball en equip) i G09 (resolució de casos) serien avaluades en el treball en grup en el marc de l'assignatura de Salut Pública, mentre que la resta de competències, G01, G05 i G21

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

(anàlisi i síntesi, expressió escrita en la pròpia llengua i capacitat per aprendre, respectivament) serien avaluades de forma individual a través del Treball Cooperatiu individual i en el marc de la resta d'assignatures participants. Cal destacar que l'avaluació de la competència G12 (treball en equip) es feia a través d'una graella d'autoavaluació grupal, de manera que no era el professor qui avaluava la competència sinó que cada component del grup avaluava els seus companys d'equip.

Pel que fa a la correcció del treball, es va elaborar un document amb totes les respostes correctes i cada professor corrector-revisor va disposar d'aquest document i de les rúbriques de cada competència i va enregistrar el resultat de cadascun dels indicadors de les competències avaluades en el full de registre. El plantejament va ser que qualsevol professor pogués corregir de forma objectiva el treball cooperatiu de qualsevol estudiant, ja que no s'hi valoraven continguts sinó competències.

Aquest guió del treball i tot el material necessari per a que l'estudiant pogués realitzar el Treball Cooperatiu (Guió del treball, articles sobre el cas treballat i graella d'autoavaluació de la competència G12) es va donar en paper als estudiants a l'inici del 2n semestre i també, totes les assignatures implicades el van penjar a l'assignatura del campus virtual en una carpeta específica "Treball Cooperatiu". En el guió del treball s'especificaven quines competències s'avaluaven i

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

quins indicadors s'utilitzarien per avaluar-les, d'aquesta manera els estudiants sabien com serien avaluats.

Es va acordar que en cada Grau ho presentaria un professor responsable d'una de les assignatures i d'aquesta manera els estudiants tindrien un referent, però que cadascuna de les preguntes es treballarien des de cada assignatura.

A partir dels resultats de l'avaluació de les competències es va generar un registre i una nota global del treball que es va repercutir en cadascuna de les assignatures participants. Per a cadascun dels estudiants avaluats es va generar un Full de registre dels resultats del treball on quedava especificat no només quines competències estaven superades i quines no, sinó també quins indicadors s'havien superat i quins no (Taula II).

Aquest registre es va arxivar i al llarg del curs següent (2010-11) es va fer el retorn als estudiants. Tenint en compte el nombre elevat d'estudiants que havien participat en aquesta prova pilot, 246, es va citar només a aquells estudiants que no havien assolit alguna competència per informar-los i orientar-los cap a assolir-la al llarg dels seus estudis.

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula II. Registre de les competències avaluades en el treball cooperatiu de 2n semestre Curs 2009-10

Grau				
Estudiant				
Competència	Indicadors	Avaluació		
		M*	B**	MB***
G01. Capacitat d'anàlisi i síntesi	Identifica els conceptes principals en un text i/o discurs			
	Defineix els conceptes principals			
	Estableix relacions conceptuals			
Competència	Indicadors	Avaluació		
		M	B	MB
G05. Comunicació oral i escrita en la pròpia llengua nativa	El text respon a l'objectiu proposat			
	Utilitza la terminologia adequada per l'objectiu proposat			
	Segueix les normes ortogràfiques i gramaticals			
Competència	Indicadors	Avaluació		
		M	B	MB
G09. Resolució de problemes	Identifica el/s problema/es			
	Recull informació significativa en relació al problema			
	Proposa possibles respostes al problema			
Competència	Indicadors	Avaluació		
		M	B	MB
G12. Treball en equip	Realitza les tasques que li són assignades dins el grup en els terminis establerts			
	Participa de forma activa en els espais de trobada de l'equip			
	Col·labora en la definició, organització i distribució de les tasques del grup			
Competència	Indicadors	Avaluació		
		M	B	MB
G21. Capacitat per aprendre	Assimila la informació obtinguda en el marc de les diferents matèries i la incorpora en el treball.			

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

(* puntuació 0, ** puntuació 5, *** puntuació 10)

La nota global del treball es va calcular a partir del sumatori de la nota de cada competència, donant el valor 1 quan la competència estava assolida i 0 quan no s'havia assolit, dividit pel total de competències avaluades. Aquesta nota es va repercutir a cada assignatura.

A partir dels resultats de la correcció dels treballs cooperatius dels estudiants del Grau en Infermeria i del Grau en Fisioteràpia es va elaborar una base de dades on es van enregistrar les competències avaluades indicant per a cada estudiant si estava assolida o no. Es van analitzar els resultats amb la finalitat de poder detectar quines eren les competències que eren més dificultoses d'assolir per als estudiants i poder plantejar estratègies per a millorar l'aprenentatge dels estudiants i el sistema d'avaluació de les competències.

En la taula III es mostren els percentatges d'aprovat i de suspesos per cadascuna de les competències avaluades a través del treball cooperatiu individual (G01, G05 i G21), comparats per estudis. Tal i com es pot observar, d'aquestes competències, la que presenta un percentatge més baix d'assoliment és la G05 (expressió escrita en la pròpia llengua), aquest valor és especialment baix en el cas dels estudiants d'infermeria on només un 58% la van assolir. Les altres dues competències, G01 (anàlisi i síntesi) i G21 (capacitat per aprendre) van mostrar valors similars pel que fa al percentatge d'assoliment, 90,2 i 89,8%, respectivament. El baix percentatge

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

d'aprovat observat en la competència G05 suggeria que hi havia bastants estudiants no presentaven un nivell adequat d'expressió escrita en la pròpia llengua. Tenint en compte els indicadors utilitzats per avaluar aquesta competència (Taula II) i analitzant-los en detall es va observar que era difícil trobar estudiants que assolissin tots els indicadors, especialment els que feien referència a la terminologia adequada i a l'adequació de la resposta a la pregunta plantejada. Aquests resultats suggereixen que la G05 és una de les competències en què cal fer èmfasi per assegurar la seva adquisició, i que per tant, cal utilitzar estratègies per assegurar que la competència es treballa i avalua al llarg de tots els estudis, en definitiva per garantir que s'assoleix.

Taula III. Competències avaluades en el treball cooperatiu individual: percentatge d'aprovat en cada competència i en els diferents estudis.

Estudis	Competència G01		Competència G05		Competència G21	
	Assolida (%)	No assolida (%)	Assolida (%)	No Assolida (%)	Assolida (%)	No assolida (%)
Fisioteràpia	92,3	7,7	85,7	14,3	90,2	9,8
Infermeria	88,7	11,3	58,0	42,0	89,6	10,4
Total	90,2	9,8	69,4	30,6	89,8	10,2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Pel que fa a les competències que s'avaluaven a través del treball en grup, tal i com es pot observar en la taula IV, la competència G09 (resolució de casos) va presentar un percentatge molt baix d'estudiants que l'havien assolit, tant en un estudi com en l'altre, mentre que la competència G12 (treball en equip) va mostrar un percentatge molt elevat d'estudiants que l'havien assolit. Aquests resultats tan divergents pel que fa a les competències avaluades posa de manifest diversos aspectes a tenir en compte per a edicions futures d'aquest treball.

Taula IV. Competències avaluades en el treball cooperatiu en grup: percentatge d'aprovat en cada competència i en els diferents estudis.

Estudis	Competència G09		Competència G12	
	Assolida (%)	No assolida (%)	Assolida (%)	No Assolida (%)
Fisioteràpia	25,3	74,7	93,4	6,0
Infermeria	31,8	68,2	100	0,00
Total	29,1	70,9	97,3	2,7

En primer lloc, quan es van analitzar els resultats de la competència G12 (treball en equip), la qual era avaluada pels propis estudiants, es va observar que, excepte en alguns casos excepcionals en els quals un dels membres del grup no havia participat en res, la puntuació que

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

s'atorgaven els estudiants en tots els indicadors avaluats era la màxima. Aquest fet, posava de manifest que s'havia de modificar el sistema d'avaluació de la competència en equip per a edicions futures, incloent-hi altres indicadors que permetessin avaluar externament aquesta competència.

En segon lloc, pel que fa als resultats obtinguts en el cas de la G09, cal tenir en compte que aquesta competència s'avaluava a través d'un treball en grup i no de forma individual, i per tant, no era del tot representativa de cada estudiant. Si es comparen els resultats de la G09 amb els de la resta de competències, exclosa la G12, s'observa que continua essent la que presenta el menor percentatge d'assoliment, suggerint per tant, que és la competència que major grau de dificultat presenta de totes les avaluades a través del treball cooperatiu. Quan es van comparar aquests resultats amb els obtinguts per la G09 en el marc de les assignatures, on l'estudiant havia treballat aquesta competència sota la tutorització del professorat i no de forma autònoma com en el treball cooperatiu, es va observar que els resultats eren millors quan hi havia tutorització important de l'estudiant. Aquests resultats suggerien que en el cas del treball cooperatiu, calia fer més tutories si es volia millorar l'adquisició de la G09.

Tal i com s'ha comentat abans, durant el curs 2010-11 es va citar als estudiants que no havien assolit alguna de les competències avaluades i se'ls va fer el retorn del treball amb el full

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

de registre de les competències tot indicant quines eren les que no estaven assolides i fent èmfasi en la importància de treballar-les amb la finalitat d'assolir-les en un futur. Al no disposar d'un pla tutorial implementat a la universitat, no va ser possible fer el retorn a tots els estudiants.

2. Prova pilot de valoració de l'experiència pràctica: Pràcticum

El pràcticum clínic constitueix un element essencial pel que fa a la integració dels coneixements, habilitats i actituds necessàries per a la pràctica professional, associades a les competències descrites en els objectius generals i en les diferents matèries que configuren el títol de grau. El pràcticum clínic consisteix en pràctiques pre-professionals que els estudiants realitzen en forma de rotatoris clínics independents en centres d'atenció primària, hospitals, serveis socio-sanitaris i d'altres centres assistencials. Aquestes pràctiques clíniques permeten a l'estudiant incorporar els valors ètics i desenvolupar les competències essencials per a la comunicació, relació assistencial, educació per la salut, raonament clínic, gestió clínica, judici clínic mitjançant l'aplicació del procés d'infermeria, l'aplicació de cures preventives i assistencials dirigides a les persones amb problemes de salut i al seu entorn sociofamiliar més pròxim i a través de programes de promoció i prevenció de la salut dirigits a persones, famílies, grups i comunitats.

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

El pràcticum clínic s'organitza en sis períodes de pràctiques diferents entre segon i quart any. Aquests períodes segueixen una seqüència progressiva per a l'adquisició de competències, d'acord a diferents nivells d'adquisició de l'acompliment d'aquestes competències així com d'integració dels continguts de les diferents matèries del grau per a cadascun dels diferents períodes programats.

Tenint en compte la importància del pràcticum clínic per a l'adquisició de moltes de les competències generals i específiques de l'ensenyament i que aquest pràcticum es desenvolupa en centres externs, és fonamental disposar de sistemes d'avaluació i registre de les competències que garanteixin l'assoliment d'aquestes competències per part de l'estudiant.

És amb aquesta finalitat que durant el curs 2009-10 es va dissenyar una prova pilot de valoració de l'experiència pràctica dels estudiants en base a l'adquisició de competències generals i específiques en el marc de les assignatures Pràcticum I i Pràcticum II del Grau en Infermeria que es cursen en el 1r i 2n semestre de 2n curs respectivament i que s'iniciaven el curs 2010-11. Un cop valorada la prova pilot es podria extrapolar l'experiència als altres pràcticums del Grau en Infermeria i també utilitzar-la per a la implementació en altres Graus de Ciències de la Salut de l'EUCS que iniciarien el Pràcticum el curs 2011-12.

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Durant el curs 2009-10 es van fixar totes les competències generals que havien de ser avaluades en els pràcticums i es van consensuar i establir els nivells de domini i els indicadors en cada cas. Tenint en compte l'elevat nombre de competències generals en els pràcticums i que aquestes havien de ser avaluades també pels tutors de pràctiques dels centres externs, es va tendir a simplificar al màxim i a expressar de la forma el més entenedora possible tots els indicadors.

El treball realitzat fins a les hores a la Diplomatura d'Infermeria en relació els eixos fonamentals al voltant dels quals s'articulaven el saber, el saber fer i el saber estar va facilitar el treball a l'hora d'elaborar els nous fulls d'avaluació de les estades pràctiques dels estudiants.

Un dels aspectes del projecte pedagògic de la Diplomatura d'Infermeria eren els anomenats fils conductors (Riopelle, L., Grondin, L., & Phaneuf, M. 1993) que es concretaven en: el coneixement de la persona, la comunicació, el compromís professional i el procés d'atenció d'infermeria, i que van permetre la materialització del saber, el saber fer i el saber estar. A partir d'aquí, els indicadors per avaluar les pràctiques dels estudiants es van elaborar a partir de 5 àrees: habilitats tècniques i assistencials, habilitats relacionals i de comunicació (amb l'usuari/família, amb l'equip de treball), habilitats d'organització de la tasca diària, actualització i compromís.

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Va ser a partir d'aquest treball previ que en el curs 2009-2010 que es va iniciar el procés d'elaboració els nous documents per avaluar les estades clíniques dels estudiants de 2on curs de Grau d'Infermeria. En primer lloc es va identificar el grau de relació entre les 5 àrees de les avaluacions que s'havien utilitzat en la diplomatura i les competències específiques, d'universitat i generals que s'havien d'assolir en les assignatures que formaven part de Pràcticum clínic. Al centrar l'anàlisi en les competències generals es va observar totes, excepte dues es podien relacionar amb alguna de les cinc àrees (Taula V). A partir d'aquí es va analitzar si els indicadors que s'havien utilitzat en la diplomatura per avaluar aquestes cinc àrees en les estades pràctiques, permetien també avaluar les competències específiques, d'universitat i generals de la matèria Pràcticum clínic.

El resultat va ser que alguns indicadors es van mantenir, d'altres es van modificar (es van introduir matisos que permetien precisar l'avaluació de la/s competència/es a avaluar), d'altres es van eliminar i també se'n va establir de nous, ja que algunes competències no es valoraven (ex: G10 Presa de decisions).

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula V. Relació de les àrees vinculades amb els fils conductors i les competències generals a avaluar en la matèria pràcticum clínic.

ÀREES VINCULADES AMB FILS CONDUCTORS	COMPETÈNCIES GENERALS
Habilitats tècniques i assistencials	G19 Capacitat per aplicar el coneixement a pràctica G26 Habilitat per treballar amb autonomia
Habilitats relacionals i de comunicació	G13 Destreses interpersonals G14 Habilitats per treballar en un equip interdisciplinari G16 Apreciació de la diversitat i la multiculturalitat
Habilitats d'organització de la tasca diària	G02 Capacitat d'organitzar i planificar
Actualització	G22 Capacitat per adaptar-se a situacions noves. G26 Habilitats per treballar amb autonomia G28 Iniciativa i esperit emprenedor
Compromís	G18 Compromís ètic G29 Preocupació per la qualitat

Va ser el nou treball amb competències el que va obligar a explicitar nous indicadors d'avaluació més precisos que permetessin valorar el seu assoliment per part de l'estudiant. Al fer aquest treball es va observar que hi havia aspectes conductuals i actitudinals que fins ara

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

s'havien avaluat de forma implícita i que a través del treball en competències va obligar a explicitar en forma d'indicadors a avaluar. Un exemple clar es veu en les competències: G11 Habilitats per a la crítica i l'autocrítica i G16 Apreciació de la diversitat i la multiculturalitat, que de forma implícita, però no explícita, s'avaluaven en la diplomatura i que per tant, es va considerar convenient crear indicadors nous explícits per avaluar-les en els pràcticums del grau. Per exemple, en el cas concret de la G16, en els fulls de valoració de les pràctiques de la diplomatura hi havia un ítem que deia: "Té en compte les característiques (físiques, socials i culturals) de l'usuari i de la família a l'hora de donar una informació i/o fer educació sanitària" i que per tant, entre d'altres aspectes, valorava l'apreciació a la diversitat i la multiculturalitat. Per tal d'avaluar específicament aquesta competència es va crear un indicador: "Identifica i reconeix la diversitat i fomenta la integració i la inclusió socials".

El full de valoració que es va desenvolupar incloïa indicadors per a l'avaluació de les totes les competències que es treballaven en el marc dels Pràcticums: competències generals, específiques i d'universitat. Com ja s'ha comentat a l'inici d'aquest apartat, es va intentar acotar al màxim el nombre d'indicadors a valorar, ja que aquest document seria l'utilitzat pels tutors en els centres de pràctiques per avaluar l'estada dels estudiants. També es va optar per un sistema de full de valoració, similar al que ja s'estava utilitzant en el cas de la Diplomatura, amb una

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

escala de l'1 al 10 per graduar la valoració de cada indicador, i al qual ja estaven acostumats els tutors dels centres de pràctiques i que a més, permetia avaluar totes les competències i obtenir una nota numèrica.

Paral·lelament es va elaborar un full per a registrar totes les competències que s'avaluaven al llarg dels diferents pràcticums del Grau de manera que es pogués visibilitzar de forma clara l'avaluació de l'estudiant per competències al llarg de tots els sis pràcticums (Taula VI).

Durant el curs 2010-11 es va implementar la prova pilot de valoració de l'experiència pràctica. L'avaluació de l'estada es va fer usant aquestes graelles i l'avaluació de l'assignatura es va fer tenint en compte la nota de l'estada pràctica, la nota del treball presentat i la nota dels seminaris pràctics previs a l'estada. De cadascun dels estudiants es va generar un registre de totes les competències avaluades en el pràcticum I i un registre de les competències avaluades en el pràcticum II, el que va permetre fer un retorn a l'estudiant informant-lo de les competències no assolides i que calia seguir treballant.

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

	S3 Pràcticum I		S4 Pràcticum II		S5 Pràcticum III	
	Centre i servei		Centre i servei		Centre i servei:	
	Curs:		Curs:		Curs:	
Competències	NA	A	NA	A	NA	A
G02. Capacitat d'organitzar i planificar						
G10. Presa de decisions						
G11. Habilitats per la crítica i l'autocrítica						
G13. Destreses interpersonals						
E17. Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i família, en sintonia amb la situació de la persona, problema de salut i etapa de desenvolupament						
E18. Utilitzar estratègies i habilitats que permeten una comunicació efectiva amb els pacients,						
E20. Educar, facilitar i recolzar la salut i el benestar dels membres de la comunitat, la vida dels quals estan afectades per problemes de salut, risc, patiment, malaltia, incapacitat o mort.						
G14. Habilitats per treballar en un equip interdisciplinari.						
G16. Apreciació de la diversitat i la multiculturalitat						
G18. Compromís ètic						
G19. Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica						
U09. Integrar en la pràctica professional els coneixements, habilitats i actituds de la infermeria, basats en principis i valors						
G22. Capacitat per adaptar-se a situacions noves						
G26. Habilitat per treballar amb autonomia						
G28. Iniciativa i esperit emprenedor						
G29. Preocupació per la qualitat						
E03. Utilització dels medicaments, avaluant els beneficis esperats i els riscos associats i/o efectes derivats de la seva administració i consum						
E11. Prestar cures, garantint el dret a la dignitat, privacitat, intimitat, confidencialitat, capacitat de decisió del pacient						
E12. Individualitzar la cura considerant l'edat, el gènere, les diferències culturals, el grup ètnic, les creences i valors						
E19. Conèixer l'ús i la indicació de productes sanitaris vinculats a les cures d'infermeria						
E47. Realitzar les tècniques i procediments de cures d'infermeria, establint una relació terapèutica amb els malalts i familiars						
E56. Dirigir, avaluar i prestar cures integrals d'infermeria a l'individu, la família i la comunitat.						
OBSERVACIONS:						

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

---

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. (2009). *Guies per a l'avaluació de les competències dels estudiants*. Barcelona: Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya.

Gimeno Sacristán, J. (2008). *Educar por competencias :¿qué hay de nuevo?.* Madrid: Morata.

Pedragosa i Xuclà, O., Planas Cuchi, J. & Universitat de Vic. (2006). *Competències: Definició i propostes de treball : Guies del professorat, 1*. Vic: Universitat de Vic.

Riopelle, L., Grondin, L., & Phaneuf, M. (1993). *Cuidados de enfermería :Un proceso centrado en las necesidades de la persona* McGraw-Hill/Interamericana de España..

Villa, A., Poblete Ruiz, M., García Olalla, A., & Universidad de Deusto. (2008). *Aprendizaje basado en competencias :Una propuesta para la evaluación de las competencias genéricas* (2a ed.). Bilbao: Universidad de Deusto.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2